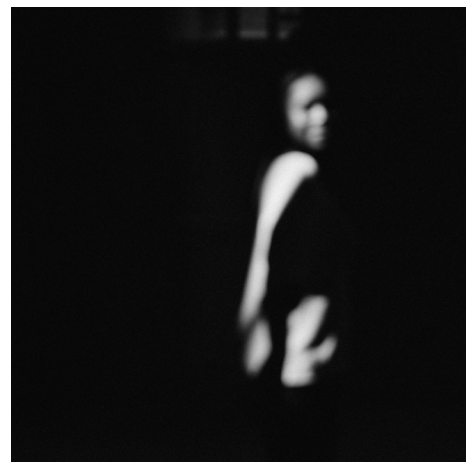

Родителски образователен наръчник за деца

КАКВО Е ТРАФИКЪТ НА ХОРА?

ДЕФИНИЦИЯ

Трафикът на хора представлява набиране, контрол и злоупотреба с телата и/или с труда на мъже, жени и деца. Трафикът е съвременно робство, засягащо милиони души по целия свят; то съществува и в нашето обкръжение.

Според българското законодателство, дете е всяко физическо лице до навършването на 18 години. Жертва е всяко лице, което е било обект на трафик на хора. Рискава група е група от лица, които поради възрастта, пола си, социалния статус или разположението на района, в който живеят, са потенциални жертви на деяния по смисъла на трафик на хора, дефиниран от закона. Експлоатация е противозаконно използване на хора за разврат, за отнемане на телесен орган, тъкан, клетка или телесна течност от пострадалия, за осъществяване на принудителен труд, за просяк или за държане в принудително подчинение, за поставяне в робство или в положение, сходно с робството.¹

ПРИЗНАЦИ

Деца могат да бъдат вкарани в ситуация на трафик от роднина или близък доверен на семейството човек. Могат да бъдат набрани чрез социални медийни платформи, видео игри, в училища, по паркове и други места, на които децата прекарват достатъчно време.

Някои признаци, че вашето дете бива трафикирано или е в голяма опасност от трафик, включват:

- Внезапни промени в академичния успех, поведението или външния вид
- Внезапни промени в поведението им в обкръжението на доверени възрастни.
- Нови и често по-възрастни приятели
- Притежание на нови вещи, които детето не би могло да си позволи или не сте закупили за него (напр. мобилни телефони, нови дрехи, козметични продукти или играчки)
- Преустановяване на активности, които преди са им доставяли удоволствие
- Непрекъснато спи по време на часовете или има неизвинени отсъствия от училище
- Повишено присъствие онлайн: в чатове, социалните мрежи или видео игри (често детето може да се опита да скрие подобно поведение)

**Този списък с червени знамена не обхваща всички възможности, нито е предназначен за профилиране на потенциални жертви. При наблюдаване на изброените, задайте допълнителни въпроси или докладвайте на линия, бореща се с трафика на хора във вашата държава. Препоръчваме да погледнете посочените в това ръководство връзки и ресурси за целта.*

АКО ЗАПОДОЗРЕТЕ НЕЩО, ПОДАЙТЕ СИГНАЛ

Национална телефонна линия за борба с трафика на хора

Телефон: 0800 20 100

Имейл: INFO@080020100.BG

Уебсайт: <https://080020100.bg>

Разговор с детето ви

КАК ДА ГОВОРИТЕ С ДЕТЕТО СИ ОТНОСНО ТРАФИКА НА ХОРА?

Отворената комуникация и създаването на среда, изграждаща доверие, са от ключово значение за защитата на вашето дете. Уверете детето си, че ви е грижа и искате само най-доброто за него. Пояснете, че никога не бихте го обвинили или наказали, ако сподели нещо сериозно - дори ако смята, че то е негова вина.

- ▶ **Кажете:** “Искам да се уверя, че си в безопасност и можеш да живееш по най-добрия начин. Но съм загрижен/а, защото има хора, които може да се държат сякаш ги е грижа за теб и искат да ти дадат всичко, но това са само начини да те накарат да правиш неща за тях. Възможно е да срещнеш някого, който обещава да те обича, да ти купува неща и да те подкрепя, след което изисква от теб да вършиш неща, които те карат да се чувстваш неспокойно. След като тези неща се случат, би могло да те е страх да ми кажеш. Искам да ти помогна да избегнеш ситуации като тази и да преодолеем всичко заедно, нека поговорим!”

КАКВИ СА ТЕМИТЕ, КОИТО МОЖЕТЕ ДА ОБСЪДИТЕ С ВАШЕТО ДЕТЕ?

ЛИЧНОСТНА СТОЙНОСТ

- **Грижа за тялото:** Научете детето си как да цени и да се грижи за тялото си, като се отнася с него с уважение (например правилна хигиена, хранене, почивка).
- **Уважение към тялото:** Обяснете как тялото му не е предназначено да бъде използвано, за да получи нещо или да плати за нещо (например показване на части от тялото за бонбони или играчка).

ЛИЧНО ПРОСТРАНСТВО

- **Безопасни граници:** Обсъдете как детето ви има право на лично пространство и как може да поставя свои граници спрямо другите, за да се чувства комфортно. Не принуждавайте детето си да пипа, прегръща, да бъде вдигнато или да седи в скута на дадено лице, с което то не иска да има физически контакт. Дори да е доверен член на семейството или приятел, важно е детето ви да разбере, че личното му пространство трябва да бъде уважавано. Това дава възможност на децата да слушат инстинктите си и да определят границите, които ще ги държат в безопасност.
- **Безопасно пространство:** Обяснете, че детето ви трябва да каже на доверен възрастен, ако друго дете или възрастен го кара да се чувства неудобно или нахлуват в личното му пространство или обстановка (например, влизайки в банята, спалнята им). Напомнете му, че дори членове на семейството и близки приятели трябва да уважават личното му пространство.

НАТИСК ОТ ВРЪСТНИЦИ

- Разяснете как понякога е нормално да изпитват нуждата да вършат това, което приятелите им вършат или за да бъдат приети в групата. Но в същото време обяснете как решения, повлияни или продиктувани от други хора могат да бъдат опасни и да доведат до ситуации, които биха могли да ги накарат да се чувстват некомфортно.

Превантивни мерки за безопасност

Права на детето: Насърчавайте детето си с правото му да казва „не“, когато се чувства неудобно. „Имаш право да кажеш „не“ на всеки, ако се чувстваш в опасност.“

Безопасни и опасни тайни: Обсъдете как нездравословните, вредни отношения и трафикът на деца разчитат главно на секретността. Обяснете разликата между безопасни и опасни тайни.

- **Безопасни тайни:** информация, предвидена да бъде лична или запазена в неизвестност от другите, накрая ще бъде разкрита (например изненада)
- **Опасни тайни:** информация, която може да навреди на някого или да наруши закона, кара някого да се страхува или чувства неспокойно (изрично споменато да не бъде споделена)

Безопасно и опасно докосване: Споделете разликата между безопасно и опасно докосване. Избягвайте употребата на термините „добро“ и „лошо“ докосване, защото има моменти, когато „лошото“ докосване може да се чувства по „добър“ начин и многословието може да бъде объркващо.

- **Безопасно докосване:** демонстрира нормална привързаност като здрависване, потупване по гърба или приятелска прегръдка. Напомнете на детето си, че трябва да докосва само хора, с които се чувства комфортно.
- **Опасно докосване:** нежелана или притеснителна привързаност като докосване на интимни части от тялото (зони, покрити от бански или бельо). Възможно е някой да те помоли да докоснеш зоните, покрити от техния бански или бельо, или други места, които те карат да се чувстваш некомфортно.

Безопасни и опасни онлайн разговори: Обсъдете как хората могат да се опитат да ги заблудят онлайн и / или чрез социални мрежи. (Бележка: Тези примери могат да се прилагат и за други видове разговори.)

Съвети за онлайн безопасност, които да обсъдите

Идентичност и местоположение

- Не публикувай лична информация (например адрес, телефонен номер, възраст)
- Избягвай споделянето на каквато и да е идентифицираща информация (т.е. снимки пред дома си или на места, които често посещаваш)

Онлайн общуване

- Не публикувай емоционални публикации или такива, в които изразяваш желанието си за конкретни вещи или услуги.
- Приемай само познати и доверени приятели и членове на семейството
- Блокирай някого, ако той/тя те накара да се чувстваш неспокойно или комуникацията е нежелана и натрапчива
- **Безопасна онлайн комуникация:** публикации в социалните мрежи, съобщения или имейли до познати и доверени хора. Това включва изпращането на уместни снимки на семейството и приятелите, както и воденето единствено на комуникация, която нямате против други да видят.
- **Опасна онлайн комуникация:** публикации, съобщения или имейли в социалните мрежи с непознати и ненадеждни хора. Това включва споделяне на пароли или лична информация с когото и да било онлайн, получаване на снимки, които включват нежелано и натрапчиво съдържание, както и комуникацията с хора, които искат да покажеш интимните си части (чрез уеб камера, съобщения).

Маршрути за безопасност: Проучете маршрутите на вашето дете и обсъдете места и начини, по които може да избегне опасност. Потърсете безопасни места, на които детето ви може да отиде, ако се чувства неспокойно. Освен това, накарайте детето си да сподели местоположението си с вас чрез своя телефон.

Групова безопасност: Накарайте детето си да се движи в група от хора възможно по-често и му напомнете никога да не приема да бъде закарано от непознат или някого, на когото не се доверява или който го кара да се чувства неспокойно.

КАКВИ ЗАЩИТНИ МЕРКИ МОГА ДА ПРЕДПРИЕМА, ЗА ДА ПРЕДПАЗЯ ДЕТЕТО СИ ОТ ТРАФИКА НА ХОРА?

- Наблюдавайте дейностите на детето си онлайн и офлайн
- Имайте информация относно хората, които вашето дете познава, какво гледа и с кого общува
- Поставете здравословни граници и включете детето си в процеса
- Прилагайте онлайн защитни мерки (например зареждане на електрониката на детето извън спалнята му всяка нощ, инсталиране на софтуер за родителски контрол на устройствата, наблюдение на акаунтите на детето в социалните мрежи и наличие на паролите им)
- Насърчавайте здравословни и безопасни взаимоотношения с детето си, така че то да общува и да идва при вас при неудобни или опасни ситуации
- Прочетете книга заедно, тъй като тя може да помогне на децата да обсъдят теми, припознавайки се в дадена история или герой от историята
- Добавете номера на горещата линия за трафик на хора в списъка с контакти на вашия телефон (и в телефона на вашето дете)
- Кажете на детето си, че ако е в спешна или опасна ситуация, трябва да се обади на 112

ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕТО НА ТРАФИКА НА ХОРА, ПОСЕТЕТЕ:
A21.ORG/BULGARIA

Авторско право: ©2022 А 21 Кампания, НПО. Всички права запазени. Никаква част от материала, защитен от авторско право, може да бъде възпроизвеждан или използван под каквато и да е форма и за други цели, без писмено разрешение от собственика му. Заявки за разрешение могат да бъдат изпращани на info@A21.org; с отношение: разрешение за авторско право